

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Magni Servi Dei P. Julii Mancinelli Societatis Jesu

Cellesi, Jacopo

Oeniponti, 1677

III. Ingitur Societatem; Ejus Novitiatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42734

intueri. A quo de necessarijs interrogatus capitibus, cum ad singula sapienter respondisset, judicatus est per esse idoneus, qui in Religionem cooptari posset. Quoniam autem confestim eum recipere in Societatem, non erat in potestate Oliverij, recepit P. Rector scripturum se quantocyus Patri Generali, qui tunc temporis erat Sanctus Pater Ignatius; ejus assensum opperiri in hoc negotio oporteret. Probabantur Julio omnia, hac tamen cum conditione, ut, si reciperetur, ne se Lauretum, sed ad aliam paulò remotiorem destinarent civitatem; timebat enim plurimas a suis molestias, si vicinus Maceratæ degeret. Ita de successu lætissimus remeavit in patriam, ordinaturus sua, dum responsum Româ afferretur.

Scribitur
Romam
super hoc
negotio.

Redit tan-
tisper do-
mum.

CAPUT III.

Ingreditur Societatem. Ejus
Novitiatus.

Reverfus domum Julius totus fuit in eo, ut ne quid sui rescirent: quando autem Deo visum est exhilarare eum expectato Româ evangelio, se videlicet adlectum esse in Societatem Jesu, credidit ipse arcanum suum fratrum minori. contestatus ipsum per omnia sacra, ne quid ante discessum suum evulgatum iret, meditari enim se iter Venetias, ut festis illis, quæ Majo mense celebrari solent, interesset; hoc se consilij ideò cepisse, ut ne Patrem vel Matrem insolito affligeret nuntio. Frater mox ante tempus Matri enuntiavit instituendum Julij iter Venetias; illa credula rem ita se habere, prout Frater edicebat, nihil de eo patri significavit, ne fortè remoram inijceret pater; persuasum enim illa de Julio habebat, fore, ut iter hoc animi causâ susceptum reduceret illum.

Venit re-
sponsum
Româ in
favorem
Julij.

Credit ar-
canum fra-
trum mi-
nimo.

C

ad

Mater eum
omnibus
necessariis
ad iter Ve-
nerias in-
struit.

Sub præ-
textu Ve-
netiatum
ad Novi-
tium pro-
ficiscitur.

emblemã
deserentis
Mundum.

Matris re-
videndæ
desideri-
um vincit.

ad pristinum vivendi genium, lætum illum, atque affabi-
lem, prout antehac assueverat. Omnibus eum ad iter ne-
cessarijs sedulò instruxit, quæcunque ei maternus dictave-
rat amor. Vbi profectiois adfuit dies, lautissimam ei me-
rendam apparavit: videns autem Matrem ob brevem il-
lam, ut putabat, absentiam filij lachrymis infusam, non
poruit, memor illam separationem utriusque perpetuam
fore, quin & ipse lacrymis immaderet. Nihil admodum
tangere de appositis voluit cibus, passus tamen est viatoriam
in peram analectorum potissima recondi, quò factò, con-
scenso properè equo patriæ, parentibus, amicis ultimùm
vale dixit, jam non amplius neque suus, neque suorum, sed
totus solius Dei futurus.

Placuit illi profectioem hanc suam nonnihil dome-
sticis adumbratam relinquere. In mensa Musæi sui vipe-
ram descripsit capite, & caudã truncam, motu subjuncto.
Inde antidotum, unde venenum. Ita nimirum Mundus
cum crepundijs, quæ in phiala propinat aurea, venenum
mortiferum offert, qui viperæ huic caudam, & caput reci-
dit, hoc est, extrema vitiosa fugiendo evitat, ac virtutis te-
net medium, illi enim verò venenum vertit in antidotum.
Quantò mæstior erat Mater ex discessu filij tam dilecti, hoc
lætior ibat Julius à sinu Matris divulsus. Cùm apicem col-
liculi cuiusdam conscendisset, ex quo postremùm videre
Maceratam licuit, cogitatio ipsi incidit revertendi, ut saltem
adhuc semel Matris frueretur aspectu: verùm recordatus
vxoꝝis Lothi mutavit mentem, & desiderium illud suum
sui victoriæ immolavit. Paucos progredienti passus villu-
la se illi peramæna objecit, quæ ipsi ætate jucundissimum
præbere Tusculum consueverat; sed eam Julius nec videre
quidem sustinuit, certus de se, deque charis omnibus tri-
umphandi, atque in proposito immobilis persistendi. Tra-
jecto anæ, Potentiã, qui Recinetum separat ab urbe Ma-
cerata,

cerata, descendit ex equo, potuitque ita dextrè cum servulo suo agere, ut ei quamvis ægrè, persuaserit tamen, reduceret equum, pietatis causa reliquum itineris ad sanctam Domum peditem se facturum, quod ideò fecit, ut ingressum in Societatem suos cælaret, ne, ubi tam citò illis aliquid de se suboluisset, permolesti illi esse inciperent, & ad eum parùm opportuni excurrerent. Tum enim verò videns se planè omnibus impedimentis liberum exultavit in Domino, & lætus bulgâ suâ ex collo suspensâ complura passuum millia processit, donec ambulandi infuetus, & infirmior à medicina, quam recens sumpserat, lassus progrèdi amplius non poterat. Deflexit ergò nonnihil à via in plana camporum; ubi jacentem humi viatorem invênit, ex quo, cum interrogâisset, quò tenderet; & intellectò, eum itidem Laurerum cogitare, verùm inopiâ illic viribus defectum, quippe qui jam triduo nihil gustâisset, desperandum id loci nihil aliud opperiri, quam mortem, misericordiâ motus annonam à Matre paratam protulit, quâ, quantum satis erat, liberaliter refectum secum inde itineris socium habuit. Verùm qui propè fame enecto vires paulò antè instauraverat, progressus pusillum, cæpit & ipse fame, & multo magis itineris labore excruciarî; successit malum tertium languor insolitus, ut, licet perbreve superesset iter, reficere tamen fracta membra spicis debuerit; quæ res eum utcunque sibi, & viribus, ac multò magis Apostolorum idem facientium memoria restituit. Ventum est denique Laurerum; ubi salutata Sanctissima Virgine Cæli Reginâ, gratijs comiti itineris actis, insuper magna sui peculij, quod secum attulerat, donatum parte, à se dimisit.

Ipse, quod felix, faustum! die decimo quarto Mensis Maij, annos natus viginti collegium subivit. Pater Rector loci summo eum gaudio excepit; idem fecere reliqui omnes Collegij inquilini. Credi vix potest, quantum Julius ex

Servulorum
rerum ignarum
dextrè dimisit.

Deflectit
nonnihil
ab itinere.

Viatorem
deficientē
reficit.

Spicas vel-
lit more
Apostolorum.

14. Maij
ingreditur
Societate
annos natus 20.

Prima, so-
lacionum
promulsi.

Auspiciatur
exercitia S.
P. Ignatij
spiritualia.

Apostulato
suo, ut ad
aliud coll:
mittatur,
ultrò defi-
stit.

Primus Ju-
lij fervor.

Disciplinæ
vespertinæ

Ingenium
se crucian-
di.

eorum modestia, officiis, charitate, obsequiis sibi ut ho-
spiti certatim impensis oblectamenti caperet, non quòd
ista sibi deberi autumaret, sed quòd spirare ipsi omnia san-
ctitatem, parietes, aulæ, ambulacra viderentur; ex mutuo
invicem amore, complexu hospitem, salutatione, iisque
inerviendi promptitudine, lotionem pedum, religioso affa-
tu totidem se versari inter angelos paradisi arbitrabatur.
Exactis aliquot diebus juri hospitalitatis consecratis initium
tyrocinij fecit ab exercitationibus, quas nos vocamus, spi-
ritualibus Sancti Patris Ignatij. His Societatis spiritus con-
tinetur, quem instillare novitijs, conservare, & provehere
in veteranis consuevit. Interim Romam responsum expecta-
batur ad Provinciam Venetum, ut ipsum ad aliquod suæ
provinciæ Collegium, quemadmodum desideraverat, evo-
caret. Verum ab hoc suo postulato brevi destitit; quin jmo
ita animum in contrarium inflexerat, ut legens Constitu-
tionum illam partem, quæ de formandis novitijs agit, to-
tum se spiritui vincendi sui, & metancæ asperitatibus per-
miserit. Atque hinc paratissimus fuisset in patriam reverti
nudus, centonibus tectus, humeris cruce onustus, cum fu-
ne in collo, ut vel sic de se ipso, deque sæcularium homi-
num fastu triumpharet; aliisque exemplum præberet, paria,
vel his majora faciendi, siquidem ad id ei superior faculta-
tem annuisset. Obtinuit autem perfacile id, à quo prius
tantopere refugiebat, ut scilicet in eo ipso Collegio, ubi erat,
liceret persistere, obfirmato animo quidvis à suis, opprobria,
irrisiones, convitia, si insultarent, exsorbendi. Exuebat
se sub noctem, ut corpusculum suum licet admodum infir-
mum flagellis exciperet, quibus utendi modum cum nesci-
ret, nam in sæculo eorum usus ferè exolevit, neque dolor
conatui, & desiderio patiendi responderet, per cubiculum
reptans saxum inquirebat, quòd! minimè inventò laterem de
pavimento eruit, quo planè pectusculum sævum in modum
tam

tam diu pulfabat, quoad ei vires, & brachia sufficiebant, id quod ex pictura sancti Hieronymi didicerat. Verum ubi hanc lanienam ab eo, qui Exercitia ipsi tradebat, dedoctus fuit, & de modo instructus, quo consueta ipsi flagra sat sensibilem cierent cruciatum, usitatum à cæteris verberandi sui modum resumpsit. Ab hoc in seipsum advertendi rigore nunquam, quo ad ætatem produxit, prout dicemus, quicquam remisit; & præsertim in ea, quam fecit pro felici Generalis electione, quæ sequi obitum sancti Patris Ignatij debebat, solito ferventior, & protractior fuit, ut parùm ab obitu crederetur abfuisse. Decursis undecim, vel duodecim ab ingressu diebus, cum ex lectione Instituti didicisset in fine tyrociniæ nuncupanda esse tria vota, paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, precatus est Novitium, qui ei à cubiculo erat, ut sibi formulam eorum votorum exhiberet, quâ ritè, maturèque apud se expensâ omnis moræ impatiens, ingressus sacellum, totum se Deo ex asse consecravit. Dum mundi planè oblitus ad aliud non attendebat Július, quàm ut se se cum Christo per charitatis vinculum penitus, conjungeret, Mater ejus, patérque mirati nullum à filio, ejusque rebus perferri nuntium, factâ de eo inquisitione, eum societati nomen dedisse comperère. Dicit haudquamquam facilè potest, quo sensu doloris, quaque intemperantiâ mentis id acceperint.

Pater ad eum literas dedit indignationis, & furoris plenas, in ijs cum minis ac promissis paternos miscet affectus; in memoriam reducit, eum inter fratres primogenitum esse, proinde obligatum ad sustentandam domum, absque eo facilè detrimentum, imò interitum spectaturam; ponit ei ob oculos suam paulatim decrepitam ætatem, quam gravi sua culpâ sit ad desperationem adacturus. Quod si patri debitus eum amor nihil moveat, saltem hoc eius precibus, & imperio det, ut ad breve tempusculum patriam

Disciplina
pro felici
Generalis
electione.

Vota de-
votionalia

Parentes
intelligunt
Julij con-
siliium, quo
eorum
motus

Pater ad
eum literas
dat plenas
indigna-
tionis.

Litteras
patris sui
Vulcano
legendas
tradit.

Patruus
Capita-
neus eum
convenit.

Ejus ad Ju-
liū oratio.

Julius la-
conicè ho-
minem
expedit.

Vota in-
staurat.

revisens tantisper suum dolorem soletur, antequam ex infirmitate lectulo affixum, quam ejus desiderio contraxisset, emori contingeret. Precibus magna promissa sociavit, ad studia eum, in quamcunque ipse eligeret, Academiam ablegaturum. In hæc, hisque confinia lamenta commotus Julij pater suis in literis erumpit, quas prius à se lectas Pater Rector dedit Julio legendas. Quippe jam de eius in virtute jactis fundamentis spem conceperat, ut securè huiusmodi conflictuum procellis posset exponi. Nec falsa de eo hausta opinio fuit, bonus enim novitius nec quidem explicatam chartam sic, ut erat, Vulcano consecravit. Simul ac pater intellexit, suas literas nihil apud Filium potuisse, cùm ipse morbo impeditus Lauretum se conferre non posset, Capitaneum illum, de quo supra diximus Julij patruum ablegavit. Hic tantum autoritate suâ apud Governatorem effecit, ut Julius in vestitu adhuc sæculari coactus fuerit cum ipso colloqui, audire splendida illius promissa, minas, exhortationes. Objecit ipsum esse causam mortis suorum parentum, dehonestamentum familiæ, domus, cognationis universæ, ejus captum consilium ab omnibus improbari, adscribi infantia animi, utpote quem generosi illi destituerint spiritus, ut auderet honoratè vivere, quemadmodum eius majores vixissent. Ita quidem militis ore sæculi prudentia. Super quibus haud parùm indignatus Julius laconicè hominem expedit! suæ se familiæ haud paulò majorem honorem habuisse, quàm majores suos, capto hoc consilio; quod si non cepisset, vel hoc se capturum momento. Quo dicto vultum avertit, & cum socio, qui ipsum ad fores manebat, relicto Governatoris limine ad collegium festinavit! hinc rectà ad sacellum, ubi gratiis Deo actis, iterum vota Religionis instauravit. Quoniam autem assultus Capiranei hominis bellatoris in irritum reciderat, atque unà oranes eius minæ, & clamores, statuit pater aggredi
filium

filium vijs mollioribus, magis expugnando animo idoneis. Misit ad eum fratrem suum Miñorem, simul alium quendam de cognatis adiunxit, qui fuerant in sæculo Julij delicia, & ferè colloquiorum in pueritia duumviratus. Verùm his Julius ita dextrè concionari scivit, ut parùm abesset, quin uterque Religionis hamum devorassent. Successerunt fratrum, consanguineorum magnus numerus, sociorum alij, primæ ferè in civitate nobilitatis, qui omnes operam in permovendo Julio perdidērunt, plurimùm eius exemplo, & modestia recreati.

Non propterea tamen spem cum clypeo omnem abiecit amans pater, herbamve porrexit, quin collectis tantisper ex infirmitate viribus cum uno de primis amicorum Laetum accurrit. Monitus adesse Patrem Filius, tunc fortè triclinij curis occupatus sic, ut erat, in veste lacerâ, cum propendio ante munitus, vultu squallido, & macilento se obtuendum stitit. Erat hic talis aspectus, nimirum genitori telum morte acerbius! hæsit in eo statuarum ritu aliquamdiu totus attonitus, loquelæ, & sensuum propè omnium expers, lacrymis tamen facundiùs omni linguâ cordis vulnus testantibus. Nec minùs filio ad hoc spectaculum commota sunt viscera, defixo in illo mæsto veluti genitoris simulacro, tantis priùs obsequiis culti, & honorati, nunc autem in prædam ultimi doloris relictii. Stabat nempe, & ille marmori similior, quàm homini, nec inveniebat nisi in confusione lachrymarum responsum. Quo equidem in situ, & motu perseverassent, opinor, adhuc diutius, nisi patres à confessionibus audiendis reduces, & ipsi nec opinatâ illâ rerum scenâ detenti, videntes patrem venerandâ canitie, & annis gravem, septuagenario maiorem, mutum in collo filij hærentem, qui & ipse in complexu patris mutus lachrymis laxabat habenas, non poterant non vehementer utriusque sortem miserari. Tandem Pater Rector, qui

Fratre mi-
nore mit-
tit ad eum
Pater.

Julius pro-
pè fratrem
ipsum ha-
mat.

Oleum &
operam
perdunt in
perverten-
do Julio.

Ipsus pater
cum adit.

Lucta
amoris,

Interventu
Patrum di-
velluntur.

P. Rectoris
ad patrem
Julij ora-
tio.

Petit bene-
dictionem
paternam.

Relicto
parente in
facellum
confugit.

Ultima
patris ad
filium ver-
ba.

qui reliquis inmissus stabat, rupto silentio loqui cæpit; cum in finem generandos, & educandos filios esse, ut aliquando per eosdem Deus honoretur, eo modo, quo ipse vult, & scit è re sua & honore futurum, ideòque eum lætari debere, suum hunc, quem videret, & stringeret natum, ad eam religionem vocatum fuisse, in qua, præterquam quòd propriæ invigilare salutis, & proximorum vacare impensè posset, nihil insuper committi consuesceret, quod in familiarum dedecus, & ignominiam, prout ipse sibi imaginaretur, ulla ratione cederet! degere in ea vitam homines, quorum confortij neminem pudere fas sit, omni optimarum dotium luce conspicuos. Inde conversus ad Julium jussit paternam ab eo benedictionem petere, quod ille extemplò supplex fecit flexis genibus, oculis, & capite demisso. Pater eum tenerè intuitus cunctabatur tantisper in danda benedictione; à patribus tamen, qui ponè astabant, admonitus tandem eam illi impertivit, sed ita, ut lingua manum deferret, in pronuntiandâ formulâ hæsitans. Quò factò abscessit Pater Rector cum patrum corona, relictis patre, & filio solis, ut cum libertate inter se agerent. Julius autem nimium quantum pudibundus petitâ veniâ in facellum est digressus, in quo commodum tum Sacerdos operabatur divinis. Interfuit toti Sacro, quod fiebat, unicè Deo supplex, dolorem ut afflicti patris mitigaret. Et sanè pondus habuere Julij preces. Egressus ille totus ab eo, qui intraverat, diversus, placido ei vultu dixit: quando ita Deo visum, fili! hoc à te consilij capi, eja age, da operam, ut in eo perseveres, religiosus esto bonus, ut sis olim honori familiæ tuæ. Nec plura effatus ad præparatum hospiti conclave deductus est, nunquam postea eâ super re cum filio nec locutus, nec conqueri auditus; multoque minus eum alienare ab instituta vivendi ratione allaborabat: imò reliquo toto vitæ tempore res inter adversas unicum ei solatium afferebat
Julius

Julius, non minus Romæ, quò grandævus se contulerat eius revidendi causâ, quàm Laureti, quò itidem aliquot post septimanas reversus, & diutius illic commorans ad aliud non attendebat optimus senex, quàm ut bonorum operum actionibus deditus animæ suæ rationes componeret, eamque exomologesi quadam generali à tota vitâ inita ante vitæ exitum expiaret. Adeò verum, exploratúmque, genitores nullam habere sobolem perinde suam, atque illam, quam putant se per ingressum religionis perdidisse; à nulla accipere maiora solatia, quàm ab illa ipsa, quam tanto cum dolore, & animi vulnere Deo tam inviti permisere. Neque enim quod Deo damus, perdere est, sed id cum lucro recipimus.

Patris dolore mitigato, vel potiùs in totum sublato restabat consolanda Mater, cui nullum aliud solatij genus reliquum fecerat dolor, quàm ut in continuos gemitus, ac lamenta ciente fletu erumperet, domi suæ inclusa, procul ab omni hominum congressu, ex instituto neminem admittura, quò minus solatij ad eam sine teste penetraret. Hic luctui aliquamdiu litabat in occulto, donec satis obfirmasse animum visa est, ut regere se cum decoro inter colloquendum cum filio in habitu religioso posset. Tum enim verò & illa cum alijs nobilibus matronis sibi agnatis Lauretum advolans, evocato protinus ad templum filio ad primum eius conspectum statim in lachrymas erupit cum ingenti filij & rubore, & pudore, qui & ipse flens tacitus collacrimavit. Quò sanè viso spectaculo mira vis spiritûs puellam nobilem Recinetensem occupavit, utpote quæ jam in via virtutis multos fecisset progressus. Hæc propiùs ad Julium cum accessisset, capit eius loco potenter prædicare Matri, ac reliquis dominabus de bono statûs Religiosi, ut non secus, ac si Angelum de cælo concionantem audivissent, planè commotæ omnes perstiterint, verèque persua-

D

sa,

Pater exemplo filij animæ suæ consulit.

Restabat consolanda Mater.

Mater ad eum Lauretum excurrit cum matronarum corona.

Mutua lachryma.

Puellæ secularis spiritus Julii defendit.

Julio etiam
in fletu
semper ta-
men ani-
mus con-
stabat.

Juxta ex-
emplum
Christi.

Tota Ma-
cerata eius
exemplo
moveretur.

Ut aliquē
à Societate
retrahant,
eius tuni-
cam dila-
cerant.

ſæ, Sanctiſſimam Julium in deligendo vitæ ſtatu inſtituiſſe deliberationem. Itaque gratiis Deo, ac Beatiffimæ Virgini confestim actis, animô quietô, & tranquillo diſceſſere. Obſervat hoc loco ipſemet Julius id, quod magno puſillorum ſolatio minimè tacendum; in his teneris amoris inſultibus, in quibus naturalis inclinatio, & ſanguis egregiè ſuas partes agunt, tametſi oculis, & vultu à complorando ſibi temperare nequaquam potuerit, ſed teneris pluries innatârît fletibus, non ſolùm tamen ſemper ſibi animum conſtitiffiſſe firmum, atque immobilem in propoſito, ut nec minima quidem trepidatione in illo vacillarit! eſto lingua ſuo defuerit officio violenter ligata, dummodo ſpiritus uſque liber, atque inconcuſſus, id quòd ſibi in præſentiarum contigerit, ſuo inhæreat inconnivus Deo: ſic, dicebat, Servator noſter illachrimatus eſt amico Lazaro, ſic eius ſororibus comploravit, ſic denique triſtitiæ fluctibus innatavit, cùm præ oculis peracerbâ ſuam cerneret Paſſionem. Atque hic demum ceſſavere Mundi aſſultus, quibus Julium oppugnatum ibat, hic inchoavit Julius ſuos, quos in mundum imperterritus, & victor retorſit. Etenim cum vero affirmari poteſt, ſimul ac eius fama virtutum Maceratæ innotuit, totam propemodum civitatem ad eius ſequenda veſtigia concitatam fuiſſe. Nobiliſſimi quique certatim ambiebant nomen dare ſocietati, aliâſque religiones à Societate diverſas preſabant, quorum alij defectu valetudinis, alij literarum inopiâ ſeu doctrinæ cõoptari nequivere, quanquam etiam in infimo ſociorum gradu libentiſſime ſubſtitiffent. Unus Societatem ingreſſus per vim ſuorum retractus fuit, dilacerato ex humeris, quem induerat, religioſo veſtitu. Alij aliâſ religiones complexi ſancto in jis fine conquievère. Inter eos, qui Societati ſe mancipavère, fuit

Julius Planus, magnus huius noſtri Julij amicus, & perquam fidus Achates, qui miſſus ad Jndos grandia fecit,
& tulit,

& tulit, digna suo Zelo opera! cui successit Hieronymus à Costa vna cum duobus alijs germanis fratribus, cognatis nostri Julij, primæ in hac civitate nobilitatis. Iste admodum Juvenis obiit, ille multis prudentiæ singularis datis speciminibus Ordinem summis functus officiis illustravit.

Julius Planus magnis in Societate officijs fungitur.

Cooptatus præterea in Societatem fuit juvenis quidam familiæ Mancinellorum perquam notus, nomine Oliverius, qui postea Patri Valignano socius additus, dignus habitus est, qui mitteretur ad Indos. Demum coronidis locò inter primos memorandus exemplo Julij in Societatem adlectus est Pater Matthæus Riccius persanè genere illustris, verùm virtute, & integritate vitæ, propter quam meruit & Apostolus dici Sinarum, ad quos primus Evangelium intulit, multò illustrior, vir unus historia dignus, sed historico meliori. Ex sororibus vna quoniam sequi Julium per omnia non potuit, secuta est illum, quoad licuit, facta sanctimonialis in Monasterio, in quo & disciplinæ rigor admodum floreret, nec procul Laureto abesset, nempe in ipsa civitate Recinetensi, ut vel sic etiam quoad locum imitaretur Julium. Postremò Julij exemplum suo modo æmulata est universa civitas, quæ cum ingredi per se tota Societatem non posset, effecit tantum, ut societas in illam intraret, nobili illic, ac numerofo ex meris eleemosynis extracto Collegio! ad quod plurimum Julij cognati contulere, & vel maximè patruus quidam, illius Capitanei germanus frater, qui nihil non egerat, ut vidimus, ad Julium à sancto proposito abstrahendum! qui & postea Collegio annuos redditus scutorum facilè quinquaginta legavit.

Matthæus Riccius Sinarum Apostolus.

Sorores Julij.

Macerata effecit, ut Societas in ipsam intraret.

Verùm ad novitiatum Julij redeamus, qui, qualis fuerit, quàmque ad sublimem perfectionem, & virtutis culmen ascenderit, facilè ex jactis, quæ dedimus, fundamentis conici potest. Perrexit ille accurare triclinium, quo in officio præfectum habuit juvenem quendam sclavum gen-

Novitiatum Julij qualis fuerit.

Exercetur
a socio tri-
clinij gra-
phice.

Julij mira
patientia
& virtus.

Probatum
in culina.

Opera bo-
na, in qui-
bus se ex-
ercet.

te, quem P. Rector eâ causâ in Collegio tenuit, quod pa-rens plurimum Societati deditus, cum per Sclavoniam iter haberet, eundem sibi summoperè commendasset. Istic homo atrâ flavâque bile multum vexatus, insuper superciliosus continuam dedit Julio patientiæ, & submissionis occasionem. Molestiora laborum in ipsum reiecit, oneravit præterea eum verbis asperis, & crudis ex agro: nunquam probabat, quicquid Iulius egisset, vel omisisset! iniquo oculo identidem eum intueri, minima quæque, etsi culpa vacarent, ad superiores deferre solitus. Quam hæc talia difficilia essent, & gravia perpeffu, facilè lector ex Julij natura vivace, & delicata collegerit, minimè reprehensionum quantumvis dulcium apud parentes assueta, nunc autem ab homine multo se inferiore, & conditione, & annis tanto-perè irritata. Obtemperabat ipsi nihilominus incredibili cum alacritate animi, sufferebat illum constanti, & submissio cum silentio, observabat eum, mundabat, ordinabat omnia examussim, singula ad eius nutum componebat, usque ad immunditias everri solitas, quas manu collectas ad consuetum deferre locum consueverat tantum sui vincendi studio, & huic Orbilio satisfaciendi intuitu. Ex triclinio transitus fuit ad culinam.

Cum ea sit animi demissi indoles, & natura, ut, quò al-rius quis in eam descendit, hoc magis ad eius culmen ascen-dat. Hic quò abjectiores, & despectiores reperit labores corporis, hoc jucundius, & dulcius animo solatium invenit. Obedicendum fuit uni ex nostris fratribus Coadiutori-bus, homini Gallo, Joviali ceterà, & optimi undequaque exempli. Quasi culina non satis ei molestiarum intereret; adiunxit insuper longum bonorum operum catalogum sui in omnibus vincendi gratia, quæ omnia ea hilaris vultus amænitate exercuit, ut communis hominum inimicus tan-tam virtutis excellentiam ferre diutius non posset. Quo- circa

circa

circa permolestum Julio tentationis genus suggestit; & erat huiusmodi, qua equidem maior non est, ut dicam, quod sentio, religiosæ perseverantiæ custos. Assiduus timor, & anxietas animi identidem inter opera ab obedientia imperata recurrebat, non futurum, ut in hoc vitæ tenore, quem inchoasset; & in alijs observaret, posset perseverare; & considerans, religionem non tolerare, qui in peccatum grave inpegisset, angebatur, ne suâ culpâ forsan cogeretur ad sæculum reverti. Hac de causa identidem alios per domum, cum posset, interrogabat, quantum temporis jam in Religione exegissent, & intellecto, eos jam complures in tam sancto stâtu firmos perstitisse, solabatur se ipsum, & Deum de eorum virtute laudabat. Ac propterea etiam quotidie in sacram Virginis ædem itabat, clamitans: Perfice hoc opus, quod tu cæpisti; tu ó Domina iussisti me ingredi in Societatem, prout te rogabam, tu quoque effice, ut in ea vivam, & perseverem usque ad mortem. Has inter precationum formulas, multas ille à Deo gratias, & lumina impetrabat.

Tentatio, timor ut perseveret.

Si potuerit isti, parero & ego.

Nominatim ille clarè vidit, quò pacto Deus sua dona hominibus conferret per manus Sanctissimæ Matris non aliter, ac sol mundi oculus per radios inferiora illuminat; ac quando cælum per nubes dat pluvias aridæ, & sitibundæ terræ, Hinc colligas licet, quam pura, quamque terrenis libera facibus illa mens fuerit, cui se divina sapientia tam largè superfuderit. Et sanè cum vero affirmari potest, eum planè mundo mortuum extitisse, adedò & corpus, & animum habuit in potestate, & illud quidem ita edomuerat, ut videretur omnis sensûs expers. Solitudo illa non interpolari solita (namque prodire foras animi causâ, pro eo, ut antea in sæculo assueverat, cælò quamvis parùm salubri, ferè nunquam solebat) continuæ vigiliæ in homine tam modici somni ad id temporis insueto, quem-

Deus dona dat hōinibus per Matrem, ut sol per radios,

Corpusculum asperè iradat.

Mittitur
Romam,

Itineris
socius cum
egregie
exerret.

Alij sex
menses
Novisiatus

que lectuli durities non parè fatigare poterat, (more namque nostro culcitrae uni incumbere, nudo ab assere parùm differenti) mirum quantum ipsum extenuaverant, itaque doloribus assuefecerant, ut nihil amplius doloris fractum corpusculum, neque cilicijs, neque catenulis fortiter pressum persentisceret. Posteaquam sex mensium spatio, quo Laureti versabatur Julius, ad hunc perfectionis apicem ascendit, visa fuit eius virtus digna, quae in ampliori theatro spectanda suam personam ageret, atque eam ob causam evocatus est Romam. Pedes illud iter ingressus, primò statim, alteròque die ita vires per se modicas attrivit, ut saepius in terram pro mortuo ceciderit, neque se facile inde erigere multo tempore potuerit. Tertio die Dei bonitas tantas illi vires suffecit, ut fortis factus sim, inquit ille, sicut eaballus, & pluvias inter, & lutum nudipes ambulare quiverim, quantum volui, absque omni defatigatione. Non illi tamen defuit aliunde patiendi materies. Datus illi erat itineris socius Pater quidam nondum ex infirmitate, quam extantlaverat, sibi planè, & plenè restitutus, cui Julius, seu ex vi morbi, seu ex molestijs itineris plus fatis querulo, quantumvis summa cum caritate, & diligentia inservire conaretur, parùm admodum fatis fecit. Romae alios sex menses, prout Laureti fecerat, humilibus officiis, & sui ipsius contemptui dedit; donec demum à novo Praeposito Generali, qui fuit Jacobus Leinez sancti Fundatoris successor, in Romanum collegium ad litterarum studia transductus est.

C A P U T I V.

Studia litterarum, quomodo in ijs se gesserit Julius.

Singularem animi propensionem ad studia litterarum, quam Julius propè ab infantia quasi cum